Dosarul nr.3-2721/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

19 februarie 2025 *****

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Aliona Busuioc

examinînd în şedinţă de judecată publică acțiunea în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL Art-Ex Construct împotriva Primarului General al municipiului Chișinău cu participarea terțului Inspectoratul Național pentru Supraveghere tehnică privind contestarea actului administrativ și obligarea emiterii certificatului de urbanism,

A C O N S T A T A T :

La 19 septembrie 2023, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată nominalizată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în fapt, la data de 08 iunie 2023, administratorul S.R.L. „Art-Ex Construct", Radu Talmaţchi, a formulat o cerere prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral***** din str. *****.

La data de 04 iulie 2023, în adresa SRL „Art - Ex Construct" a parvenit răspunsul nr. RCU-03159 din 27.06.2023, prin care s-a refuzat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ.

La baza răspunsului nr.RCU-03159 din 27.06.2023, s-a invocat precum că: „conform datelor Departamentului Cadastru al IP „Agenţia Servicii Publice ", asupra dreptului terenului cu nr. cadastral*****, sunt instituite grevări/acţiune în justiţie, sechestru, interdicţii. Potrivit deciziei Curţii Supreme de Justiţie nr. 3ra-208/22 din 20.04.2022, cererea de chemare în judecată privind constatarea dreptului Societăţii cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct" de a efectua lucrările de construcţie în baza aprobării tacite a autorizaţiei de construcţie a blocului locativ cu regim de înălţime a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată. Astfel, se consideră că, blocul locativ din adresa sus-indicată este o construcţie neautorizată, edificată în lipsa actelor permisive eliberate de Autoritatea publică municipală".

În data de 27 iulie 2023, S.R.L. „Art-Ex Construct" a formulat o cerere prealabilă cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil cu nr. RCU-03159, din 27 iunie 2023, iar

prin răspunsul nr. 2-03/1-1918, din 17 august 2023, cererea prealabilă a fost respinsă.

Analizând conţinutul răspunsului nr. ***** din 27 iunie 2023 (care în sensul Codului administrativ reprezintă un act administrativ individual defavorabil), în raport cu cererea înaintată şi normele legale incidente speţei, consideră că acesta este ilegal şi urmează a fi anulat în tot, din următoarele considerente.

Partea reclamantă observă că la baza răspunsului contestat cu nr. RCU-03159, din 27 iunie 2023, autoritatea administrativă face referire la prezenţa înscrisurilor în Registrul de stat al bunurilor imobile, precum şi la existenţa unui act judecătoresc care, în opinia autorităţii publice, reprezintă motive întemeiate de a considera că blocul locativ construit de către S.R.L. „Art-Ex Construct" ar fi o construcţie neautorizată.

Cu privire motivele administraţiei publice locale precum că construcţia ar fi una neautorizată, partea reclamantă le apreciază ca fiind nefondate, din următoarele considerente.

S.R.L. „Art-Ex Construct" reprezintă o întreprindere a cărei gen de activitate este axat pe domeniul construcţiilor spaţiilor locative şi nelocative, blocuri multietajate.

Reclamanta este şi societatea care a demarat procesul de construcţie a blocului locativ situat pe adresa *****, str. ***** care s-a demarat în baza următoarelor acte permisive:

I. Hotărârea Judecătoriei Chişinău, (sediul Buiucani) din 01 martie 2018, nr. 3-13/18, potrivit căreia s-a dispus: „Se admite cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Art-Ex Construct" împotriva Primăriei ***** cu privire la recunoaşterea încălcării dreptului prin nesoluţionarea în termen legal a cererii obligarea eliberării autorizaţiei de construcţie, recunoaşterea dreptului de a începe executarea lucrărilor integral. Se recunoaşte încălcarea dreptului SRL „Art-Ex Construct" prin nesoluţionarea în termen legal a cererii privind eliberarea autorizaţiei de construcţie a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe str. Coca 7, *****; Se obligă Primăria ***** să elibereze SRL „Art-Ex Construct" autorizaţia de construcţie pentru construcţia blocului locativ (D+P+8E+M) de pe str. Coca 7, *****. Se recunoaşte dreptul SRL "Art-Ex Construct" de a desfăşură activitatea pentru care a solicitat autorizaţia."

II. Decizia Curţii de Apel Chişinău din 02 februarie 2021, nr. 3a-228/20, conform căreia: „ Se admite cererea de apel depusă de avocatul Doga Cristina, în interesele apelantului SRL „Art-Ex Construct". Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, (sediul Râşcani) din 13 ianuarie 2020, cu adoptarea unei noi decizii, prin care: Se constată raportul juridic de drept public pentru SRL „Art-Ex Construct", manifestat prin aprobarea (emiterea) tacită de către Primăria mun, Chişinău a autorizaţiei de construcţie a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe adresa *****, str.*****, solicitată prin cererea SRL „Art-Ex Construct", înregistrată cu nr. 7329 din 02 noiembrie 2017. ".

III. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, (sediul Râşcani) din 04 mai 2023, nr.3-2392/2022, s-a dispus: „Se admite cererea depusă de SRL „Art-Ex Construct" cu privire la emiterea ordonanţei provizorii. Se obligă Primăria *****, Primarul ***** şi Agenţia pentru Supraveghere Tehnică să nu creeze obstacole privind finalizarea lucrărilor de construcţie de către SRL „Art-Ex Construct" a obiectivului imobiliar situat în *****, str. ***** 7, cu regimul de înălţime - D+P+8E+M, precum şi să nu admită careva acţiuni ce duc la suspendarea/stoparea finalizării construcţiei, inclusiv amenajarea teritoriului adiacent conform Proiectului de execuţie, compartiment 1 Plan General nr. 01-2017-PG, Plan amenajare sc 1:500, coordonat şi aprobat de către Primăria *****, în modul şi condiţiile prevăzute de Lege.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) CPC şi având în vedere dispoziţiile date de instanţă prin încheierea Judecătoriei Chişinău, (sediul Râşcani) din 04 mai 2023, ce obligă Primăria *****, Primarul ***** şi Agenţia pentru Supraveghere Tehnică să nu creeze obstacole privind

finalizarea lucrărilor de construcţie de către SRL „Art-Ex Construct” a obiectivului imobiliar - rezultă cert că actul emis de viceprimărul Ilie Ceban privind refuzul în a elibera certificatul de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze, este unul ilegal şi neîntemeiat.

Or, la baza răspunsului nr.RCU-03159 din 27 iunie 2023, autoritatea publică s-a axat, selectiv, doar pe un act judecătoresc (decizia Curţii Supreme de Justiţie din 20 aprilie 2022) din care, de fapt, nu reiese că blocul locativ ar fi o construcţie neautorizată - concluziile respective fiind nişte constatări eronate şi arbitrare ale reprezentantului administraţiei publice locale.

Astfel, relatările pripite ale reprezentantului autorităţii publice locale precum că lucrările de construcţie ar fi fost executate neautorizat, reclamantul le apreciază ca fiind nefondate, or acestea au fost executate legal, de către S.R.L. „Art-Ex Construct”, în conformitate cu actele judecătoreşti menţionate în prezenta cerere, în timpul cât acestea s-au bucurat de autoritatea lucrului judecat.

Cu privire motivele administraţiei publice locale precum că nu poate fi admisă cererea privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei cu gaze naturale devreme ce asupra terenului sunt instituite grevări, acţiuni în justiţie, sechestre şi interdicţii, la fel, le apreciază ca fiind nefondate, or înscrisurile respective din Registrul de stat al bunurilor imobile, nu reprezintă motiv de a refuza eliberarea certificatului solicitat. Mai mult, autorul actului contestat nu a invocat care anume din prevederile legale împiedică eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale.

Menţionează că, înscrierile din Registrul de stat al bunurilor imobile asupra terenului cu nr. cadastral***** se datorează anume faptului că unii din viitorii proprietari care nu şi-au primit apartamentele la timpul stabilit (circumstanţe ce datorează impedimentelor administraţiei publice locale de a nu elibera actele solicitate în baza cărora urmează a fi finalizat procesul de construcţie), întru revendicarea drepturilor sale, au acţionat în judecată societatea reclamantă înaintând în paralel cereri de asigurare a acţiunilor civile.

În atare situaţie, consideră că, cererea administratorului S.R.L. „Art-Ex Construct”, Radu Talmaţchi cu nr. CU-03159/08-06/2023, din 08 iunie 2023 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral*****, din str. ***** este una întemeiată şi legală, ce urmează a fi admisă, în sensul declarat, iar răspunsul nr. RCU-03159, din 27 iunie 2023, este unul neîntemeiat ce urmează a fi anulat în tot, ca fiind ilegal.

Conform art.art. 17, 60 alin. (1) şi (2), 77, 93, 162, 165 alin. (1), 168 alin. (1), 196 alin. (1) lit. b), 206 alin. (1), 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ al RM, reclamantul stabileşte cu claritate şi fără careva dubii, că în cazul de faţă actul administrativ individual defavorabil ce formează răspunsul nr. RCU-03159 din 27 iunie 2023 - fiind în contextul Codului Administrativ al RM, un document executoriu, contravine într-u tot încheierii Judecătoriei Chişinău, (sediul Râşcani) din 04 mai 2023, prin care s-a obligat Primăria *****, Primarul ***** şi Agenţia pentru Supraveghere Tehnică, să nu creeze obstacole privind finalizarea lucrărilor de construcţie de către SRL „Art-Ex Construct” a obiectivului imobiliar situat în *****, str. ***** 7, cu regimul de înălţime - D+P+8E+M, precum şi să nu admită careva acţiuni ce duc la suspendarea/stoparea finalizării construcţiei.

Aşadar, prin emiterea unui răspuns ilegal autorul actului şi-a atribuit unele competenţe şi atribuţii strict de competenţa instanţelor judecătoreşti, în condiţiile în care actul în litigiu nu este altceva decât o contradicţie juridică faţă de încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani) din 04 mai 2023 care, în virtutea Legii, are un caracter obligatoriu pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe

pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Mai mult ca atât, urmare a emiterii hotărârilor de judecată menţionate în cerere, cât şi pe durata efectelor lor juridice, „Art-Ex Construct" S.R.L. a continuat efectuarea lucrărilor de construcţie a blocului locativ vizat, cu organizarea şantierului de construcţie conform planului de organizare a şantierului coordonat şi avizat la data de 27.10.2017, de către Direcţia generală argihectură, urbanism şi relaţii funciare a Primăriei *****, care prevede clar folosirea terenului municipal adiacent terenului pe care se desfăşoară lucrările construcţie, pe perioada lucrărilor de construcţie.

Susține partea reclamantă că, întru susţinerea poziţiei de nulitate a actului administrativ individual defavorabil contestat la caz este remarcabil şi faptul că în răspunsul contestat cu nr. RCU-03159 din 27.06.2023, pârâtul nu face trimitere la nici o prevedere legală în baza căreia se bazează refuzul dat.

Nu mai puţin important de reiterat este că prin răspunsul nr. RCU-03159 din 27 iunie 2023, emis de viceprimarul *****, Ilie Ceban sunt încălcate principiul legalităţii, egalităţii de tratament şi al proporţionalităţii care ne spune că orice acţiune întreprinsă de o autoritate publică trebuie să fie întreprinsă în urma respectării tuturor drepturilor şi libertăţilor, a prevederilor legale, cu respectarea principiului egalităţii şi nediscriminării, însă actul administrativ contestat la caz încalcă grav şi ireversibil drepturile, libertăţile şi interesele companiei „Art-Ex Construct" S.R.L., care îşi exercită atribuţiile în strictă conformitate cu actele normative în vigoare şi nemijlocit actele judecătoreşti emise la caz.

În concluzie, din cele relatate mai sus, consideră că răspunsul nr.RCU-03159 din 27 iunie 2023, este emis contrar prevederilor legale enunţate, considerent din care actul nominalizat urmează a fi anulat în totalitate de către instanţa de judecată.

Instanţa de judecată competentă să soluţioneză acţiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremaţiei dreptului în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui sânt considerate valori supreme şi sânt garantate cu luarea în considerare a jurisprudenţei Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

În virtutea celor menționate, partea reclamantă solicită: admiterea integrală a prezentei cereri, în sensul formulat; a emite o hotărâre judecătorească prin care să se anuleze în tot ca fiind ilegal, actul administrativ individual defavorabil - răspunsul nr. RCU-03159 din 27.06.2023 emis de viceprimarul Ilie Ceban prin care, s-a refuzat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral*****, din str. ***** nr.7; a obliga Primarul general al ***** de a admite cererea nr. CU- 03159 din 08 iunie 2023, înaintată de administratorul S.R.L. „Art-Ex Construct", Radu Talmaţchi cu obligarea în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral*****, din str. *****; a încasa din contul pârâtului cheltuielile judiciare ce urmează a fi concretizate pe parcursul procesului judiciar printr-o cerere de concretizare a pretenţiilor; a informa despre hotărârea adoptată cu trimiterea corespondenţei pe adresa: *****, str. Calea Ieşilor nr.15/2.

În cadrul ședințelor de judecată reclamantul nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat, în mod repetat, despre data, ora și locul desfășurării acestora, fapt ce se confirmă prin citațiile expediate în adresa reclamantului (f.d. 36, 45, 52, 53-56, 57-58, 87, 90-91), precum și prin cererile de amânare depuse de către reprezentantul reclamantului (f.d. 38-39, 63-65). În acest context, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia conform art.218 lit.d) din Codul Administrativ.

În referință partea pârâtă nu a recunoscut pretențiile reclamantului din cererea de chemare în judecată și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată. Motivele de fapt și de drept se regăsesc în referința anexată la materialele cauzei. (f.d. 42-45).

În ședințele de judecată reprezentantul pârâtului Primarul General al municipiului Chișinău, reprezentant în bază de procură Crețu Maria, a susținut motivele de fapt și de drept din referința înaintată, nu a recunoscut pretențiile reclamantului din cererea de chemare în judecată și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată. La întrebările instanței de judecată a menționat că acest bloc este deja construit. Anterior a fost eliberat certificat de urbanism, iar autorizația de construcție nu a fost eliberată. Este o construcție neautorizată.

În ședințele de judecată reprezentantul terțului Inspectoratul Național pentru Supraveghere tehnică, reprezentant în bază de procură Victor Sîrbu a solicitat respingerea acțiunii ca fiind una neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanţa de judecată concluzionează că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În acord cu art.195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În consonanță cu art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de

declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Materialele cauzei atestă că, la data de 08 iunie 2023, administratorul S.R.L. „Art-Ex Construct”, Radu Talmaţchi, a formulat o cerere prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral***** din str. *****. (f.d. 15)

Prin refuzul nr. RCU-03159 din 27.06.2023, Viceprimarul municipiului Chișinău, Ilie Caban a refuzat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ, menționând faptul că, conform datelor Departamentului Cadastru al ÎP „Agenţia Servicii Publice ”, asupra dreptului terenului cu nr. cadastral*****, sunt instituite grevări/acţiune în justiţie, sechestru, interdicţii. Potrivit deciziei Curţii Supreme de Justiţie nr. 3ra-208/22 din 20.04.2022, cererea de chemare în judecată privind constatarea dreptului Societăţii cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” de a efectua lucrările de construcţie în baza aprobării tacite a autorizaţiei de construcţie a blocului locativ cu regim de înălţime a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată. Astfel, consideră că blocul locativ din adresa sus-indicată este o construcţie neautorizată, edificată în lipsa actelor permisive eliberate de Autoritatea publică municipală. (f.d. 16)

La caz, instanța atrage atenția că, reclamantul în acțiunea înaintată indică că a facut cunoștință cu răspunsul nr. RCU-03159 din 27.06.2023, la data de 04 iulie 2023, fapt ce nu a fost contrazis de partea pârâtă.

Astfel, nefiind de acord cu răspunsul dat, la data de 27 iulie 2023, S.R.L. „Art-Ex Construct” a înaintat cerere prealabilă cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil cu nr. RCU-03159 din 27 iunie 2023 (f.d. 17-18verso).

Prin răspunsul nr. 2-03/1-1918 din 17 august 2023, Viceprimarul municipiului Chișinău a respins pretențiile formulate din cererea prealabilă. (f.d. 19)

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor sale legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, în special a exercitat calea extrajudiciară de tranșare a litigiului și s-au încadrat în termenul legal, de altfel, temeiuri de inadmisibilitate regăsite la art. 207 din Codul administrativ nu au fost identificate.

Pe substanța pretențiilor reclamantului se învederează următoarele:

În concordanță cu art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 18, 19, 20 din Codul administrativ, Interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii. Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative. Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept

legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art. 29 din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporţionalităţii. O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.

Art. 70 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prescrie că dacă iniţiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanţii despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă iniţiază o procedură administrativă la cerere şi la procedură participă şi alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura iniţiată.

Potrivit art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;

b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau

c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

În acord cu art. 120 din Codul administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă:

a) numele/denumirea autorităţii publice care a emis actul administrativ;

b) numele colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ;

c) numele destinatarului actului administrativ;

d) data la care a fost emis actul administrativ;

e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ);

f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ;

g) decizia cu privire la cheltuieli;

h) informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac;

i) semnătura colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ.

Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. b) şi i), în cazul unui act administrativ individual scris emis în mod automatizat, pot lipsi datele despre nume şi semnătură. Pentru indicarea conţinutului pot fi utilizate semne-cheie dacă, în baza explicaţiilor făcute în acest sens, persoana căreia îi este destinat actul administrativ sau care este afectată de acesta poate recunoaşte clar conţinutul actului administrativ.

Potrivit art.137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

În conformitate cu art. 225 din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

În cazul în care au fost emise acte administrative individuale şi normative referitoare la securitatea naţională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepţionale, la măsurile de urgenţă luate de autorităţile publice în vederea combaterii calamităţilor naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor şi a altor fenomene similare, instanţa de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanţe:

a) existenţa situaţiei excepţionale la data la care a fost emis actul;

b) competenţa autorităţii publice de a emite actul;

c) existenţa interesului public care justifică emiterea actului administrativ;

d) imposibilitatea efectivă a autorităţii publice de a emite actul în condiţii obişnuite.

Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sunt reglementate expres prin legi speciale.

În conformitate cu art. 2 din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării

lucrărilor de construcţie, următoarle noțiuni principale semnifică: autorizaţie de construire – act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcţie în temeiul şi cu respectarea certificatului de urbanism pentru proiectare şi a documentaţiei de proiect elaborate şi verificate. Certificat de urbanism pentru proiectare – act cu caracter reglementator, eliberat de către emitent, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripţiile şi elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic şi arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentaţia de urbanism şi de amenajare a teritoriului, şi care permite elaborarea documentaţiei de proiect. Emitent – autoritatea executivă a administraţiei publice locale. Reţele edilitare – sisteme de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, comunicaţii electronice, alte utilităţi. Solicitant (beneficiar) – persoană fizică sau juridică care intenţionează să desfăşoare activităţi ce cad sub incidenţa prezentei legi.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr.1) se elaborează şi se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, iar în cazul rețelelor inginerești și de comunicații electronice și elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice (anexa nr.1[1]), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului şi la care se anexează, în original şi în copii, următoarele documente: buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică); raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experţi tehnici atestaţi.

Astfel, cercetând materialele cauzei, cât și dosarul administrativ, întru elucidarea tuturor aspectelor cauzei date, instanța de judecată atrage atenția asupra tuturor actelor emise, până la adresarea reclamantului în judecată privind eliberarea tacită a autorizației de construire de către autoritățile statului cu privire la construcția din str. Eugen Coca 7, *****, și anume:

- Refuzul arhitectorului-șef al ***** nr. 21/2011 din 16 februarie 2018, prin care reclamantului i s-a comunicat că principiul aprobării tacite sau considerarea autorizației de construire a unui bloc locativ D+P+8E+M din str. *****, ***** nu poate fi realizată;
- Dispoziția nr. 348-d din 16 mai 2018, potrivit căreia autoritatea publică a dispus stoparea necondiționată a lucrărilor de construcție la șantierul din str. Eugen Coca 7;
- Actul nr. 06-28/218i din 06.06.2019 de retragere a avizului de pe documentația de proeict anterior avizată la 27 octombrie 2017, cu menținerea că avizarea anterioară este nulă;
- Procesul-verbal de constatare nr.03 din 29 mai 2019, probat de Pretorul sect. Buiucani, potrivit căruia s-a constatat că, reclamantul execută lucrări de construcție pe șantierul din str. Eugen Coca 7, *****, ignorând prescripția Agenției pentru Supraveghere Tehnică din 16b mai 2018, prin care au fost sistate lucrările de construcție;
- Actul defavorabil nr. 1 din 16.01.2020 de retragere a avizului de verificare de pe documentația de proiect de la Igor Apostolov – verificator de proiect, cu mențiune că avizarea anterioară se consideră nulă;
- Dispoziția Primarului general nr.1-d din 02.01.2020 privind retragerea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 5li/17 din 15.02.2017.

Coroborând normele legale aplicabile speței la materialele cauzei, instanța de judecată

conchide asupra legalității acțiunilor pârâtului, or construcția situată în *****, str. ***** nu are la baza sa acte permisive eliberate de către autoritățile competente și anume, Primarul General al *****, ceea ce denotă lipsa manifestării consimțământului autorității publice locale.

Totodată, instanța atrage atenția că, potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 3a-208/22 din 20.04.2022, cererea de chemare în judecată privind constatarea dreptului SRL Art-Ex Construct de a efectua lucrările de construcție în baza aprobării tacite a autorizației de construire a blocului locativ cu regim de înălțime D+P+8E+M, din str. ***** a fost repinsă integral ca neîntemeiată. (f.d. 11/1-11/8 din dosar administrativ)

În acest context, instanța de judecată apreciază critic argumentele părții reclamante precum că, la emiterea răspunsului nr. RCU-03159 din 27.06.2023, autoritatea publică s-a axat, selectiv, doar pe un act judectoresc din care de fapt nu reiese că blocul locativ ar fi o construcție neautorizată. Or, la caz, instanța de judecată conchide că, Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3a-208/22 din 20.04.2022 este un act judecătoresc irevocabil, prin care s-a casat integral decizia Curții de Apel din 02.02.2021, s-a decis menținerea hotărârii din 13 ianuarie 20202 emise de Judecătoria Chișinău, (Sediul Rîșcani) prin care s-a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de SRL Art-Ex Construct împotriva Primarului General al municipiului Chișinău, terți Pogorea Sergiu și Balan Mihail privind aplicarea procedurii acordării tacite a autorizației de construire și constatarea dreptului de a efectua lucrări de construcție.

În aceeași ordine de idei, instanța de judecată urmează să se expună asupra relevanței deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021, nr. 3a-228/20, conform căreia s-a admis cererea de apel depusă de avocatul Doga Cristina, în interesele apelantului SRL „Art-Ex Construct”; s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, (sediul Râşcani) din 13 ianuarie 2020, cu adoptarea unei noi decizii, prin care: s-a constatat raportul juridic de drept public pentru SRL „Art-Ex Construct”, manifestat prin aprobarea (emiterea) tacită de către Primăria mun, Chişinău a autorizaţiei de construcţie a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe adresa *****, str.*****, solicitată prin cererea SRL „Art-Ex Construct”, înregistrată cu nr. 7329 din 02 noiembrie 2017.

Prin această decizie reclamantul își justifică legalitatea lucărilor de construcție.

La caz, instanța atenționează că, decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021, nr. 3a-228/20 nu poate fi pusă la baza motivării prezentei acțiuni prin prisma art.123 alin.2 din Codul de Procedură Civilă, întrucât aceasta a fost casată prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3a-208/22 din 20.04.2022, pierzându-și astfel orice forță juridică, or un act procesual casat nu mai poate fundamenta constatări de fapt sau de drept într-o altă procedură.

Tot astfel, instanța de judecată reține că, încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Râșcani) din 04 mai 2023, nr. 3-2392/2022, prin care s-a admis cererea depusă de SRL Art-Ex Construct cu privire la emiterea ordonanței provizorii și s-a obligat Primăria *****, Primarul ***** şi Agenţia pentru Supraveghere Tehnică să nu creeze obstacole privind finalizarea lucrărilor de construcţie de către SRL „Art-Ex Construct” a obiectivului imobiliar situat în *****, str. ***** 7, cu regimul de înălţime - D+P+8E+M, precum şi să nu admită careva acţiuni ce duc la suspendarea/stoparea finalizării construcţiei, inclusiv amenajarea teritoriului adiacent conform Proiectului de execuţie, compartiment 1 Plan General nr. 01-2017-PG, Plan amenajare sc 1:500, coordonat și aprobat de către Primăria *****, în modul şi condiţiile prevăzute de Lege, nu poate fi apreciată ca autoritatea lucrului judecat, deoarece nu are caracterv irevocabil și nu produce efecte definitive asupra raporturilor juridice examinate. În lipsa unui act jurisdicțional definitiv, temeiul juridic al susținerilor părții reclamante rămâne neprobat și lipsit de relevanță pentru soluționarea cauzei.

Subsecvent, instanța de judecată reține că, reclamantul prin acțiunea înaintată recunoaște faptul că asupra dreptului terenului cu nr. cadastral***** sunt instituite grevări/acțiune în justiție, sechestru, interdicții; cu toate acestea, el susține că aceste împrejurări nu influențează eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaz.

La caz, instanța de judecată atenționează că, aplicarea unor interdicții asupra dreptului terenului reprezintă un temei suficient și justificat pentru refuzul eliberării certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaz, cu atît mai mult că toate avizele autorității publice pîrîte au fost retrase de pe proiectele reclamantului, iar imobilul a fost edificat în lipsa actelor permisive.

Conform art.224 alin.1 lit.f) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

Corespunzător, avînd la bază legalitatea actului administrativ contestat de către partea reclamantă cît și legalitatea acțiunilor Primarului ***** în cadrul acestei procedurii administrative, instanța de judecată concluzionează asupra necesității respingerii pretențiilor reclamantului cu privire la anularea în tot, ca fiind ilegal, actul administrativ individual defavorabil - răspunsul nr. RCU-03159 din 27.06.2023, emis de viceprimarul Ilie Ceban prin care, s-a refuzat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral*****, din str. *****; obligarea Primarului general al ***** de a admite cererea nr. CU- 03159 din 08 iunie 2023, înaintată de administratorul S.R.L. „Art-Ex Construct”, Radu Talmaţchi cu obligarea în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea conductei de gaze naturale spre blocul locativ cu regim de înălţime D+P+8E+M, pe terenul cu nr. cadastral*****, din str. *****.

Cu privire la pretenția reclamantului privind încasarea de la pîrît în beneficiul reclamantului SRL Art-Ex Construct a cheltuielilor de judecată, instanța reține următoarele:

Conform art.94 alin.1 CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art.63 alin.4 din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Conform art.96 alin.1, 11 CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Cu referire la jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului, Hotărîrea Amihalachioaie împotriva R. Moldova din 20 aprilie 2004, Şarban versus Moldova din 04 octombrie 2005, instanţa pentru a include cheltuielile spre încasare din contul pîrîtului, urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale şi necesare, şi într-un cuantum rezonabil, fiind necesară prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte.

Instanța de judecată respinge pretenția pîrîtului privind încasarea de la pîrît a cheltuielilor de judecată, or se constată că, reclamantul SRL Art-Ex Construct a pierdut procesul și nici nu a indicat și probat cuantumul cheltuielilor suportate.

În temeiul celor expuse și conform prevederilor art. 224-225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de SRL Art-Ex Construct împotriva Primarului General al municipiului Chișinău cu participarea terțului Inspectoratul Național pentru Supraveghere tehnică privind contestarea actului administrativ și obligarea emiterii certificatului de urbanism, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac